

گزارش تحلیلی اشتغال بخش صنعت در استان کرمان

امین غفاری نژاد

کارشناس سازمان صنعت، معدن و تجارت استان کرمان

بر این اساس نرخ بیکاری جمعیت فعال استان کرمان حدود ۹ درصد است.

استان کرمان در سال ۱۴۰۱ با خالص اشتغال حدود ۲۰ هزار نفر در جایگاه ششم کشور بعد از استان‌های خراسان رضوی (۱۱۲۰۰۰ نفر)، مازندران، آذربایجان غربی، اصفهان و زنجان قرار گرفته است.

سهم بخش‌های اقتصادی از اشتغال در سال ۱۴۰۱ در استان کرمان به ترتیب خدمات ۳۹ درصد، کشاورزی ۳۸ درصد و صنعت ۲۳ درصد بوده است. (جدول شماره ۱) بیشترین وضعیت تحصیلی شاغلان استان در سال ۱۴۰۱ به ترتیب مربوط به گروه دیپلم

استان کرمان بر اساس آمار کشوری، سال ۱۴۰۰ با جمعیت ۳,۴ میلیون نفر تقریباً ۴ درصد جمعیت کل کشور را در خود جای داده است که از این تعداد در حدود ۲,۴ میلیون نفر جمعیت ۱۵ سال و بیشتر را تشکیل می‌دهند. بر اساس همین آمار جمعیت فعال استان در حدود ۹۶۶ هزار نفر یعنی ۴۰ درصد جمعیت ۱۵ سال و بیشتر را تشکیل می‌دهد که از این تعداد ۸۳۳ هزار نفر شاغل و ۸۳ هزار نفر بیکار می‌باشند؛

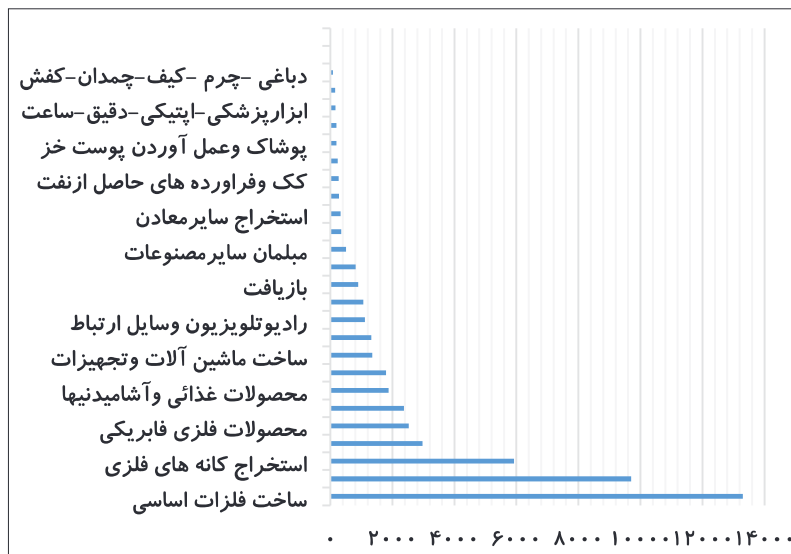
جدول شماره (۱): سهم بخش‌های اقتصادی از اشتغال در سال ۱۴۰۱

خدمات (درصد)	صنعت (درصد)	کشاورزی (درصد)	کرمان
۳۹	۲۳	۳۸	
۵۲	۳۳	۱۵	کشور

و زیر دیپلم ۶۶ درصد، کارشناسی ۱۶ درصد و کارشناسی ارشد و بالاتر ۷ درصد است.

بررسی وضعیت اشتغال در بخش صنعت استان کرمان (الف) پیش‌بینی اشتغال در فعالیت‌های مختلف صنعتی:

در حوزه صنعت استان کرمان (شمال) بر اساس درخواست‌های ثبت‌شده سرمایه‌گذاران صنعتی در جوازهای تأسیس بنگاه‌های جدید صنعتی در سال‌های ۱۴۰۱-۱۴۰۰ جمعاً طی دو سال اخیر حدود ۵۰ هزار نفر پیش‌بینی اشتغال جدید ثبت شده است که بر اساس روند به بهره‌برداری رسیدن جوازهای تأسیس، پیش‌بینی می‌شود حدود ۲۰ هزار نفر اشتغال جدید در این حوزه‌ها ایجاد شود. (نمودار شماره ۱) بر اساس درخواست‌های ثبت شده بیشترین پیش‌بینی اشتغال در گروه‌های ساخت فلزات اساسی، سایر محصولات کانی غیرفلزی و استخراج کانه‌های فلزی، ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی و محصولات فلزی می‌باشد.

نمودار شماره (۱): مجموع پیش‌بینی اشتغال ثبت شده طی دو سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰ در جوازهای تأسیس صنعتی

بر این اساس ۸۳ درصد پیش اشتغال در آینده نزدیک در بخش صنعت استان کرمان در هشت گروه اساسی زیر اتفاق خواهد افتاد. (جدول شماره ۲)
لازم به ذکر است که طبقه بندی فعالیت های صنعتی بر اساس کدهای آیسیک است؛ به عنوان مثال گروه «ساخت فلزات

اساسی» که بیشترین پیش بینی اشتغال را در جوازهای تأسیس استان کرمان دارد، شامل فعالیت های زیر می باشد:
۱- ساخت آهن و فولاد اساسی (۲۷۱۰)
۲- ساخت فلزات اساسی قیمتی و فلزات غیرآهنی (۲۷۲۰)
۳- ریخته گری فولادی و آهن (۲۷۳۱)

۴- ریخته گری فلزات غیرآهنی فلزات رنگین (۲۷۳۲)
ب) اشتغال ایجاد شده در فعالیت های مختلف صنعتی:

مجموع اشتغال ایجاد شده در گروه های مختلف صنعتی بر اساس پروانه های بهره برداری در سه سال اخیر ۱۳۹۹ لغایت ۱۴۰۱ در نمودار شکل زیر نشان داده است. بر این اساس بیشترین اشتغال ایجاد شده طی این سه سال در گروه های ساخت فلزات اساسی (۷۶۴۵ نفر)، ساخت مواد و محصولات شیمیایی (۳۰۱۳ نفر)، استخراج کانه های فلزی (۱۶۱۲ نفر) و وسایل نقلیه موتوری (۷۹۴ نفر) بوده است. (نمودار شماره ۲)
بر این اساس طی سه سال گذشته ۸۰ درصد اشتغال در بنگاه های صنعتی در شش گروه اصلی (جدول شماره ۴) ایجاد شده است.

بررسی ترکیب کل اشتغال در بخش صنعت در بنگاه های صنعتی

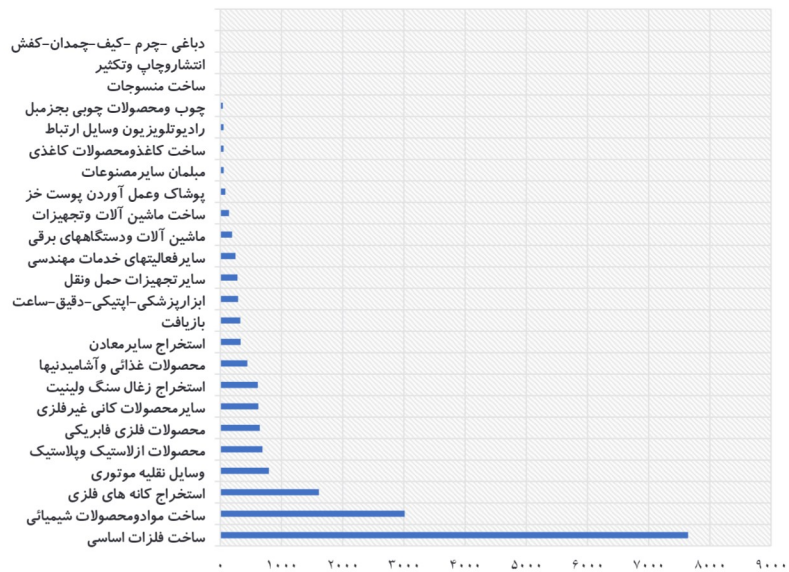
چنانچه کل اشتغال در بخش های مختلف صنعت استان را بر اساس پروانه های بهره برداری صادره در نظر بگیریم مشاهده می کنیم ۸۱ درصد اشتغال استان در ۷ گروه صنعتی زیر است:

- ۱) ساخت فلزات اساسی
- ۲) وسایل نقلیه موتوری
- ۳) محصولات غذایی و آشامیدنی ها
- ۴) سایر محصولات کانی غیرفلزی
- ۵) محصولات از لاستیک و پلاستیک
- ۶) استخراج کانه های فلزی
- ۷) ساخت مواد و محصولات شیمیایی

با توجه به ۸ گروه اصلی که اشتغال بیش از ۸۱ درصد بنگاه های صنعتی استان را تشکیل می دهند، میانگین اشتغال در هر گروه صنعت مطابق جدول زیر است. بر این اساس بیشترین «میانگین اشتغال در هر بنگاه» در گروه وسایل نقلیه موتوری (۵۲۳ نفر)، ساخت فلزات اساسی (۳۵۵ نفر) و استخراج کانه های فلزی (۱۸۷ نفر) است. (جدول شماره ۵)

جدول شماره (۲): پیش بینی ایجاد اشتغال در مجوزهای صنعتی طی دو سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰

ردیف	گروه صنعت	مجموع پیش بینی اشتغال ثبت شده طی دو سال ۱۴۰۰-۱۴۰۱	درصد پیش بینی اشتغال صنعتی طی دو سال
۱	ساخت فلزات اساسی	۱۳۲۹۳	۲۷
۲	سایر محصولات کانی غیرفلزی	۹۷۰۱	۲۰
۳	استخراج کانه های فلزی	۵۹۲۲	۱۲
۴	ماشین آلات و دستگاه های برقی	۲۹۷۲	۶
۵	محصولات فلزی فابریکی	۲۵۲۸	۵
۶	ساخت مواد و محصولات شیمیایی	۲۳۷۴	۵
۷	محصولات غذایی و آشامیدنی ها	۱۸۷۱	۴
۸	محصولات از لاستیک و پلاستیک	۱۷۹۲	۴
	مجموع پیش بینی اشتغال ۸ گروه صنعتی	۴۰۴۵۳	۸۳

نمودار شماره (۲): مجموع اشتغال جدید در بنگاه های صنعتی طی سه سال ۱۴۰۱-۱۴۰۰-۱۳۹۹

جدول شماره (۳): طبقه‌بندی فعالیت‌های صنعتی بر اساس گروه‌های صنعتی دو و چهاررقمی آیسیک

گروه صنعت چهاررقمی	گروه صنعت دورقمی
استخراج کانه‌های فلزی (۱۳)	۱. استخراج کانه‌های فلزی آهنی (۱۳۱۰)
	۲. استخراج کانه‌های فلز غیر آهنی به‌جز اورانیوم و توریم (۱۳۲۰)
ساخت مواد و محصولات شیمیایی (۲۴)	۱. مواد شیمیایی اساسی به‌جز انواع کود و ترکیبات ازت (۲۴۱۱)
	۲. ساخت کودها و ترکیبات ازته (۲۴۱۲)
	۳. ساخت مواد پلاستیکی به شکل اولیه و ساخت لاستیک مصنوعی (۲۴۱۳)
	۴. ساخت محصولات و سموم دفع آفات و سایر مواد شیمیایی مورد مصرف (۲۴۲۱)
	۵. ساخت انواع رنگ-روغن جلا و پوشش‌های مشابه-مرکب چاپ و انواع بتونه (۲۴۲۲)
	۶. محصولات دارویی-مواد شیمیائی مورد استفاده در داروسازی و دارویی (۲۴۲۳)
	۷. صابون و پاک‌کننده‌ها (دترژان‌ها) فراورده‌های تمیزکننده و پرداخت (۲۴۲۴)
محصولات از لاستیک و پلاستیک (۲۵)	۱. لاستیک رویی [تایر] و تویی [تیوب] روکش کردن مجدد و بازسازی لاستیک (۲۵۱۱)
	۲. ساخت سایر محصولات لاستیکی (۲۵۱۹)
سایر محصولات کانی غیرفلزی (۲۶)	۱. ساخت شیشه و محصولات شیشه‌ای (۲۶۱۰)
	۲. ساخت محصولات سفالی و سرامیکی ساختمانی غیرنسوز (۲۶۹۳)
	۳. تولید-سیمان- آهک - گچ (۲۶۹۴)
	۴. ساخت کالاهای بتونی- سیمانی و گچی (۲۶۹۵)
	۵. برش و شکل دادن و پرداخت سنگ (۲۶۹۲)
ساخت فلزات اساسی (۲۷)	۱. ساخت آهن و فولاد اساسی (۲۷۱۰)
	۲. ساخت فلزات اساسی قیمتی و فلزات غیرآهنی (۲۷۲۰)
	۳. ریخته‌گری فولادی و آهن (۲۷۳۱)
	۴. ریخته‌گری فلزات غیرآهنی فلزات رنگین (۲۷۳۲)
محصولات فلزی فلزی فابریکی (۲۸)	۱. محصولات فلزی ساختمانی (۲۸۱۱)
	۲. فورجینگ - پرس‌کاری- قالب‌زنی- فرم دهی غلتکی فلزات - متالوژی پودر (۲۸۹۱)
	۳. عملیات صنعتی کوتینگ فلزات- مهندسی مکانیک عمومی (۲۸۹۲)
	۴. ساخت آلات برنده-ابزار دستی و براق آلات عمومی (۲۸۹۳)
ماشین‌آلات و دستگاه‌های برقی (۳۱)	۱. ساخت انواع الکتروموتور- ژنراتور و ترانسفورماتور (۳۱۱۰)
	۲. ساخت دستگاه‌ها و وسایل توزیع و کنترل نیروی برق (۳۱۲۰)
	۳. ساخت سیم و کابل روکش‌دار (۳۱۳۰)
	۴. ساخت انواع انبارها کومولاتور - پیل و باتری (۳۱۴۰)

مقایسه روند اشتغال جدید سه سال با روند

بلندمدت اشتغال بنگاه‌های استان

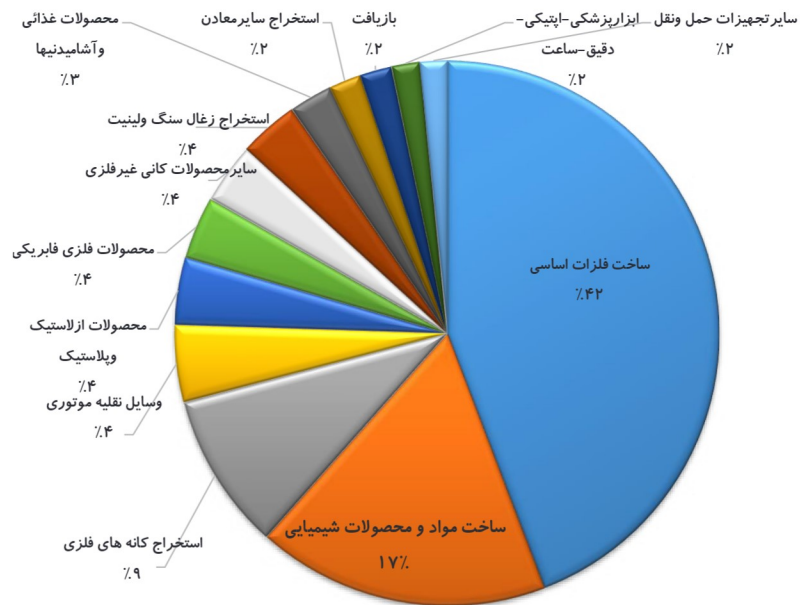
روند ایجاد اشتغال در سه سال گذشته در بنگاه‌های صنعتی استان نشان می‌دهد که طی سه سال گذشته در برخی گروه‌ها، درصد اشتغال نسبت به میانگین کل اشتغال افزایش یافته است که نشان از تغییر رویکرد سرمایه‌گذاری در گروه‌های صنعتی استان را نشان می‌دهد. بر این اساس گروه «ساخت فلزات اساسی» طی سه سال اخیر ۴۲ درصد اشتغال بخش صنعت استان را تشکیل داده است که نسبت به ترکیب اشتغال کل استان در همین گروه که ۲۶ درصد می‌باشد، افزایش چشمگیری داشته است. همچنین دو گروه «ساخت مواد و محصولات شیمیایی» و «استخراج کانه‌های فلزی» نیز با افزایش سهم اشتغال در کل اشتغال استان طی سه سال اخیر همراه بوده‌اند. (جدول شماره ۶)

جمع‌بندی

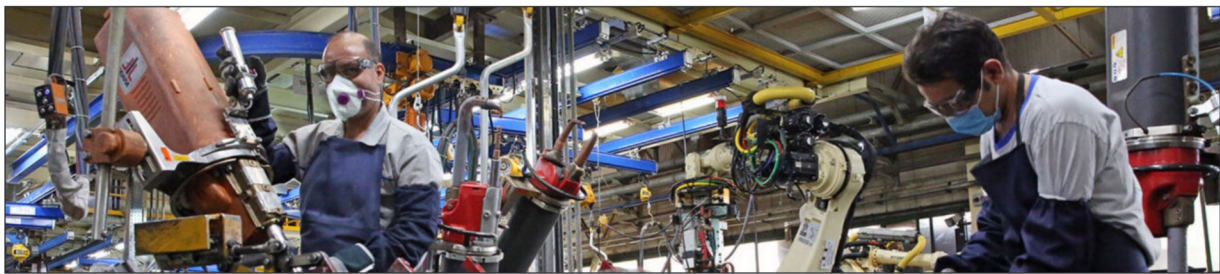
گروه‌های صنعتی «ساخت فلزات اساسی» شامل: ساخت آهن و فولاد - ساخت فلزات غیر آهنی - ریخته‌گری فولاد و محصولات آهنی و غیر آهنی، «محصولات کانه‌های غیر فلزی» شامل: محصولات سفالی - سیمانی، برش و شکل دادن و پرداخت سنگ) و «گروه استخراج کانه‌های فلزی» شامل: استخراج کانه‌های فلزی آهنی و غیر آهنی، سه گروه اصلی در فعالیت‌های صنعتی استان هستند که بر اساس نمایل سرمایه‌گذاران بیشترین اشتغال جدید را در آینده در خود جای خواهند داد.

جدول شماره (۴): سهم اشتغال در بنگاه‌های صنعتی استان طی سه سال ۱۳۹۹ لغایت ۱۴۰۱

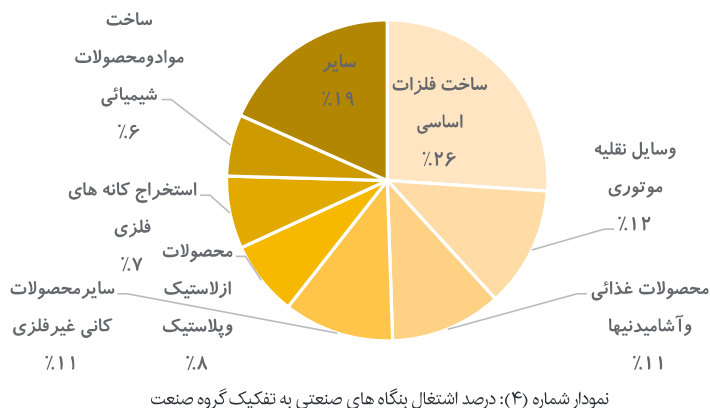
ردیف	گروه صنعت دو رقمی	اشتغال ایجاد شده (نفر)	درصد از کل اشتغال بخش صنعت (۱۴۰۱-۱۴۰۰-۱۳۹۹)
۱	ساخت فلزات اساسی	۷۶۴۵	۴۲
۲	ساخت مواد و محصولات شیمیایی	۳۰۱۳	۱۷
۳	استخراج کانه‌های فلزی	۱۶۱۲	۹
۴	وسایل نقلیه موتوری	۷۹۴	۴
۵	محصولات از لاستیک و پلاستیک	۶۹۰	۴
۶	محصولات فلزی فابریکی	۶۴۵	۴
	مجموع شش گروه صنعتی	۱۴۵۲۹	۸۰

نمودار شماره (۳): ترکیب اشتغال ایجاد شده در بخش‌های مختلف صنعتی طی سه سال (۱۴۰۱-۱۴۰۰-۱۳۹۹)

مقایسه روند اشتغال ایجاد شده در سه سال گذشته با روند اشتغال کل استان در بنگاه‌های صنعتی نشان از افزایش اشتغال در سه گروه اصلی «ساخت فلزات اساسی»، «ساخت مواد و محصولات شیمیایی» و «استخراج کانه‌های فلزی» دارد که یکی از دلایل آن تغییر تمایل سرمایه‌گذاران بخش صنعت استان به سرمایه‌گذاری در این گروه‌ها نسبت به گذشته می‌باشد. همچنین دو گروه «وسایل نقلیه موتوری» و «محصولات غذایی و آشامیدنی» طی سه سال گذشته با کاهش میزان اشتغال نسبت به روند اشتغال کل استان، همراه بوده‌اند. ♦♦

جدول شماره (۵): میانگین اشتغال کل ایجاد شده در گروه‌های اصلی صنعتی استان

ردیف	گروه صنعت	تعداد بنگاه	اشتغال	میانگین اشتغال هر بنگاه
۱	ساخت فلزات اساسی	۶۱	۲۱۶۲۶	۳۵۵
۲	وسایل نقلیه موتوری	۱۹	۹۹۴۶	۵۲۳
۲	محصولات غذایی و آشامیدنی‌ها	۳۲۸	۹۱۸۸	۲۸
۴	سایر محصولات کانی غیرفلزی	۳۲۳	۹۰۹۸	۲۸
۵	محصولات ازلاستیک و پلاستیک	۱۰۵	۶۱۵۵	۵۹
۶	استخراج کانه‌های فلزی	۳۲	۵۹۸۵	۱۸۷
۸	ساخت مواد و محصولات شیمیایی	۱۱۸	۵۰۷۰	۴۳

جدول شماره (۶): مقایسه سهم اشتغال گروه‌های صنعتی طی سه سال اخیر با کل سهم اشتغال بخش صنعت استان

تغییرات	درصد اشتغال در ۳ سال اخیر	درصد اشتغال از کل اشتغال	گروه صنعت
افزایش	۴۲	۲۶	ساخت فلزات اساسی
کاهش	۴	۱۲	وسایل نقلیه موتوری
کاهش	۲	۱۱	محصولات غذایی و آشامیدنی‌ها
کاهش	۳	۱۱	سایر محصولات کانی غیرفلزی
کاهش	۴	۸	محصولات ازلاستیک و پلاستیک
افزایش	۹	۷	استخراج کانه‌های فلزی
افزایش	۱۷	۶	ساخت مواد و محصولات شیمیایی

رونق تولید راز شکوفایی

اگر تولید رونق گرفت، آن وقت در بخشهای مختلفی تحول ایجاد خواهد شد؛ هم تأثیر میگذارد در اشتغال، هم تأثیر میگذارد در کم کردن تورم، هم حتی تأثیر میگذارد در وضع توازن بودجه، هم تأثیر میگذارد در بالا رفتن ارزش پول ملی. ببینید، اینها همه مشکلات مهم اقتصادی ما است. صاحب نظران و کسانی که مطلع از مسائل اقتصادی هستند، تصدیق میکنند، تأیید میکنند. [آنها] معتقدند که ظرفیتهای کشور برای شکوفایی اقتصاد، ظرفیتهای بسیار آماده و مستعد و کاملی است.

محمد علی
رضوانیان